

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
Academic Leadership of Administrators Influencing the Learning
Organization in Basic Institutions under Administrators Cluster
of Krung Chon Yaso Buree

ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร^{1*}

Ntapat Worapongpat^{1*}

¹ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา
สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

¹Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism
and Education Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS) and Educational Innovation
Institute Association for the Promotion of Alternative Education

*Corresponding author, email: dr.thiwat@gmail.com

Received: 13 Nov 2023, Revised: 20 Mar 2024, Accepted: 22 Mar 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู 1) โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม (พิบูลสงคราม)
2) โรงเรียนเมืองพัทยา 9 3) โรงเรียนน้อมเกล้า 4) โรงเรียนบ้านยางทะเล จำนวน 113 คน ขนาดตัวอย่าง
หาโดยอาศัยตารางเครซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้เก็บ
รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งมี 3 ตอน ประกอบด้วยคำถามมาตราส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้
ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, อิทธิพล, องค์กรแห่งการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research article are to 1) study the academic leadership of administrators in basic educational institutions, 2) study the learning organization of administrators in basic educational institutions. This is a quantitative research study. The sample group consists of 113 administrators and teachers from the following schools: 1) Wat Rat Niyom Tham School (Phibun Songkhram) 2) Muang Pattaya 9 School 3) Nomklao School and 4) Ban Yang Talay. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table. Simple random sampling was employed using the method of drawing lots. Data collection tools included a 3-part questionnaire utilizing a 5-level scale. Statistical analysis involved percentages, averages, standard deviations, and the Pearson correlation coefficient. The results of the research found that 1) academic leadership of administrators in basic educational institutions under the educational area of Krung Chon, Yaso Buri, according to the opinions of administrators and teachers is generally at the highest level. 2) Being a learning organization of educational institutions in basic educational institutions under the educational area of Krung Chon, Yaso Buri, according to the opinions of administrators and teachers is generally at a high level.

Keywords: Academic leadership, Influence, Learning organizations

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของทุกองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความเจริญ ความก้าวหน้าของประเทศในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะทำให้องค์กรทุกองค์กรมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้น ผู้นำเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้า นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (กัญญนันท์ สิริคุปต์ ธรานนท์, 2566) ดังนั้นผู้นำจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะเดียวกันบุคลากรขององค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ร่วมงานในการส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ร่วมงานทั้งองค์กรจะต้องมีการปรับตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อจะได้นำความรู้สมัยใหม่ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน (นริรัตน์ บุญเพชรแก้ว และคณะ, 2566) แต่ปัญหาส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติงานมักจะไม่ค่อยมีเวลาในการที่จะพัฒนาตนเอง ดังนั้นองค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความรู้ที่

ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยการสนับสนุนให้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอกองค์กร หรือภายในองค์กรเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานเองมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัด หรือทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาซึ่งจะทำให้องค์กรและพนักงานผู้ปฏิบัติงานมีแหล่งความรู้ที่อยู่ใกล้ตัว สามารถค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลาโดยสะดวก(เบญจมาศ สัตตะโส และ พนายทศ เขยบาล, 2566)

องค์กรแห่งการเรียนรู้สำหรับหน่วยงาน จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานหรือองค์กรทุกองค์กร ควรให้การสนับสนุนเพื่อให้บุคลากร หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ แต่อย่างไรก็ตามผู้นำควรเป็นผู้จุดประกาย หรือพยายามทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง เพราะองค์กรแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่อยู่ใกล้ตัวได้ตลอดเวลา (นิดา เปี่ยมพิชนะ, 2566) โดยเฉพาะองค์กรที่เป็นหน่วยให้การศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีแหล่งความรู้ที่ทันสมัยพร้อมที่จะให้ครูอาจารย์ หรือผู้สอนได้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574 ที่ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุปเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในห้าประการ ได้แก่ การเข้าถึง (accessibility) การเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevance) ในระยะเวลา 15 ปีข้างหน้า

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะสามารถทำการส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) และการที่จะปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานจะต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ หรือนวัตกรรมที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร (ยุรพร ศุภรัตน์, 2558) นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถให้คำแนะนำและกระตุ้นครู ประสานงานและให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพ ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น (Seyfarth, 1999)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 1) โรงเรียนวัดราชบุรณิยธรรม (พิบูลสงคราม) 2) โรงเรียนเมืองพญา 9 3) โรงเรียนน้อมเกล้า 4) โรงเรียนบ้านยางทะเล เพื่อต้องการทราบว่า มีปัจจัยด้านใดบ้างของความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ยโส บุรี
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ยโส บุรี

การทบทวนวรรณกรรม

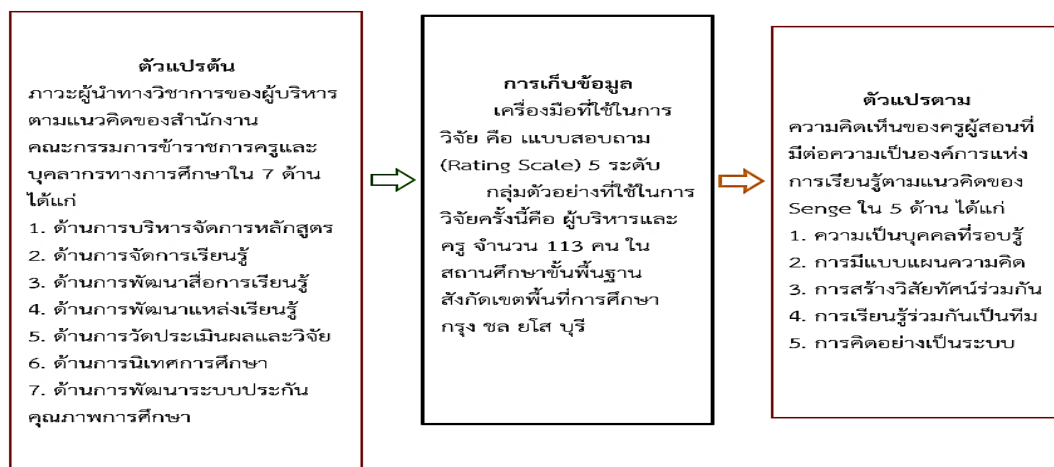
ผู้วิจัยได้นำปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ (สุรชัย เทียนขาว, 2565) ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย 6. ด้านการนิเทศการศึกษา 7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของ (Senge, 2006) ใน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบแผนความคิด การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ

บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ มุ่งมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรมีทัศนคติเชิงบวก กระตุ้นจูงใจแนะนำครูผู้สอน การประเมินครู ประเมินผลการสอนของครูวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครูนิเทศและกำกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนด สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่นำไปสู่การเรียนรู้ โดยนำความรู้ ความสามารถเทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาการประเมินผลนักเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กรสุลี สาคริขานนท์, 2553) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ให้ความสนใจ ให้ความสำคัญงานวิชาการ การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎี ปรัชญาหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียนมีความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและนวัตกรรมการสอน เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการทำงานเป็นหมู่คณะของครูบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่พัฒนาตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา ขยายขอบเขตความสามารถของตนอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์การเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่บุคคลในระดับต่าง ๆ อำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตื่นตัวและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในองค์การให้เกิดจิตวิญญาณร่วมกัน ใช้ความรู้เป็นเครื่องมือ ตรวจสอบปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ เป็นองค์การที่มีความคิดใหม่ ๆ ได้รับการยอมรับและเอาใจใส่ มีการแบ่งปัน ถ่ายทอดความรู้กันเป็นเครือข่าย เป็นองค์การที่ได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งองค์การ วิถีแห่งการพัฒนาที่มีความยั่งยืน และเปี่ยมไปด้วยจิตสำนึกที่ดีของบุคลากรทั่วทั้งองค์การซึ่งสอดคล้องกับเซงเก้ (Senge, 1999) ได้ให้ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ว่า หมายถึง องค์การที่ซึ่งคนในองค์การได้ขยายขอบเขตความสามารถของตนอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์การเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่บุคคลในระดับต่าง ๆ ต้องการอย่างแท้จริง เป็นองค์การที่มีความคิดใหม่ ๆ และแตกแขนงของความคิดได้รับการยอมรับเอาใจใส่และเป็นองค์การที่ซึ่งบุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของวิธีการที่จะเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งองค์การ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548) ใน 7 ด้านมาเป็นตัวแปรอิสระ และความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซงเก้ (Senge, 2006) ใน 5 ด้านมาเป็นตัวแปรตามมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา 1) โรงเรียนวัดราชวรญาณนันทธรรม (พิบูลสงคราม) 2) โรงเรียนเมืองพญา 9 3) โรงเรียนน้อมเกล้า 4) โรงเรียนบ้านยางทะเล จำนวน 162 คน (ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ 1) โรงเรียนวัดราชวรญาณนันทธรรม (พิบูลสงคราม) 2) โรงเรียนเมืองพญา 9 3) โรงเรียนน้อมเกล้า 4) โรงเรียนบ้านยางทะเล จำนวน 113 คน ใช้วิธีการคัดเลือกโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นสุ่มอย่างง่ายแบบมีสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ (Cronbach, 1951; อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และหาค่าสถิติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.51	0.68	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.57	0.65	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.57	0.68	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.55	0.68	มากที่สุด
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.52	0.70	มากที่สุด
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.62	0.65	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	4.63	0.61	มากที่สุด
รวม	4.57	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

($\bar{x}$ = 4.63, S.D.=0.61) รองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.62, S.D. = 0.65) และด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีค่าเท่ากัน คือ ($\bar{x}$ = 4.57, S.D.= 0.68) และสำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x}$ = 4.51, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. การเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.54	0.68	มากที่สุด
2. การมีต้นแบบทางความคิด	4.55	0.67	มากที่สุด
3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.49	0.55	มาก
4. การเรียนรู้เป็นทีม	4.37	0.66	มาก
5. การคิดอย่างเป็นระบบ	4.48	0.46	มาก
รวม	4.49	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.49, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีต้นแบบทางความคิด ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = 0.68) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{x}$ = 4.49, S.D. = 0.55) การคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}$ = 4.48, S.D. = 0.46) และการเรียนรู้เป็นทีมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.=0.66) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาตามกรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษา คือ ปฏิรูปครู ปฏิรูปการเรียนรู้ เพิ่ม-กระจายโอกาสและคุณภาพอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำ ผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

ปรับระบบการใช้ ICT จัดให้มีการอบรม ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง ให้รู้รอบด้าน จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การสนับสนุนการวัดประเมินผลของนักเรียนเป็นผู้ประสานงาน ควบคุมงานด้านวิชาการ พัฒนาสภาพการทำงานของครู และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อดิگانต์ ทองมาก และคณะ, 2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 1 พบว่า 5 องค์ประกอบของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 1 เรียงลำดับตามดัชนีความต้องการจำเป็น ดังนี้ การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) ผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) ผู้รู้รอบด้าน (Generalist) และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity) นำมาพัฒนาเป็น KIOGU Learning Organization Model รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 1 ที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง มีความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ และผลการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ (ไชยา กรมแสง, 2555) เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สระแก้ว เขต 2 ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

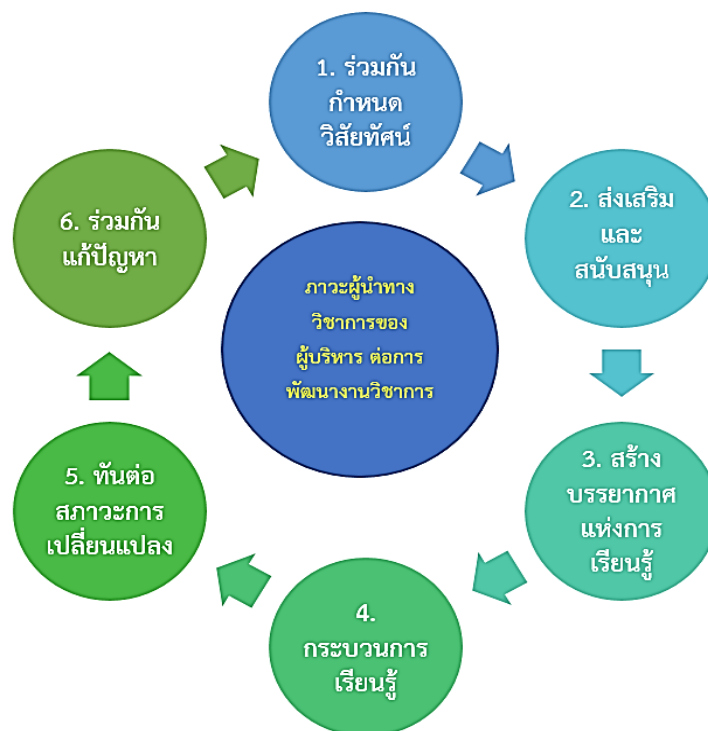
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้สูงสุดให้แก่องค์กรโดยเฉพาะสถานศึกษา ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีการแข่งขันทั่วโลก การปรับเปลี่ยน ภาวะเปียบใหม่ ๆ ความผันผวนทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมตลอดจนแนวโน้มสู่ความเป็นสังคม ยุคบริการและข้อมูลสารสนเทศยิ่งขึ้น พลังผลักดันเช่นนี้ทำให้องค์การทุกประเทศได้รับผลกระทบ เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ จนต้องลงสู่สนามแข่งขันอันเป็นผลให้ต้องปรับเปลี่ยนเป็นองค์การที่มีความคล่องตัว ปรับตัวได้ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และเต็มไปด้วยการสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ (กฤติญา ศรีซังส้ม และคณะ, 2566) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 พบว่า 1) ปัจจัยด้าน ภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศที่ส่งเสริมสนับสนุน ด้านการจูงใจ และด้าน

โครงสร้างองค์การ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านแบบแผนความคิด ด้านความรู้รอบรู้ แห่งตน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศที่ส่งเสริมสนับสนุนกับการเป็นองค์การ แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกที่ระดับมากที่สุด และ 4) ปัจจัยด้านบรรยากาศที่ส่งเสริมสนับสนุน ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านการจูงใจ และปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อการ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สามารถร่วมกันพยากรณ์องค์การแห่งการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 84.60 และการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ (กรองกาญจน์ อรุณเมฆ, 2565) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนา ทางวิชาชีพ 2) การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ของทีมนักเรียน ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านแบบแผนทางความคิด และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมคือ ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มี การพัฒนาทางวิชาชีพ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ และ (กัญญนันท์ นิลคุปต์ ธรานนท์, 2566) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็น องค์การแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการมีแบบแผนความคิด ลำดับที่ 2 คือ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ลำดับที่ 3 คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ลำดับที่ 4 คือ ด้านการ เรียนรู้กันเป็นทีมและลำดับสุดท้าย คือ การคิดอย่างเป็นระบบตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร การวิเคราะห์การส่งผลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการวางแผนเพื่อการพัฒนา

ความก้าวหน้าส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและ (ชนาดล สมบูรณ์, 2565) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา และซึ่งพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นภาพที่ 2 ได้ดังนี้



รูปที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารต่อการพัฒนางานวิชาการ

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ดีนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ มีความเป็นผู้นำ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองและร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้วิสัยทัศน์ไปทิศทางเดียวกัน โดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น มีการปรึกษาหารือ ร่วมกันแก้ปัญหาทำให้เกิดการเรียนรู้ในทีมและคิดอย่างเป็นระบบ ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปในภาพรวมของบทความ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรมุ่งส่งเสริมและกระตุ้นการปฏิบัติงานด้านการสอน หรือการออกแบบ นวัตกรรมทางด้านเนื้อหาและวิธีสอนร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นกับชุมชน

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้เป็นทีม มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีกระบวนการคิด การเรียนรู้เป็นทีม การจัดกิจกรรมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และรับฟังซึ่งกันและกันร่วมกันแก้ปัญหา และตัดสินใจให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร ซึ่งจะมีผลให้องค์กรแห่งการเรียนรู้เกิดขึ้นได้เมื่อบุคลากรมีแบบแผนทางความคิด มีความสามัคคี เรียนรู้ซึ่งกัน และมุ่งทำเพื่อส่วนรวม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ดีนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ มีความเป็นผู้นำ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเอง และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้วิสัยทัศน์ไปทิศทางเดียวกัน โดยนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการศึกษาในพื้นที่นั้น ๆ ต่อไป และควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ ถึงปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรชูลี สาครวิชานนท์. (2553). *การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 1 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. *The Journal of Institute of Trainer Monk Development*, 5(3), 14-26
- กฤติญา ศรีซังส้ม, กัญกร เอี่ยมพญา และ นิวัตต์ น้อยมณี. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2. *The Journal of Sirindhornparithat*, 24(1), 241-256.
- กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรานนท์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 6(1), 289-303.
- ไชยา กรมแสง. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ธนาตล สมบูรณ์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(1), 250-263.

- ธีรพงษ์ วงษ์หนองหอย. (2552). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นริรัตน์ บุญเพชร แก้ว, ชูชาติพ่วง สมจิตร, จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่. *วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์*, 8(2), 1339-1350.
- นิตดา เปี่ยมพีชนะ. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(1), 252-269.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). ดักลิการพิมพ์.
- เบญจมาศ สัตตะโส, พนายุทธ เขยบาล. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาหนองคาย. *ปัญญาปณิธาน*, 8(1), 43-56.
- พรทิวา วันตา. (2553). *องค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรีกรุงเทพมหานคร.* (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุรพร ศุทธรัตน์. (2558). *อิทธิพลระหว่างความเครียดของพนักงานกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สำนักงานวิทยาเขตกำแพงแสน กองบริหารวิชาการและนิสิต.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย.* สุวีริยาสาสน์.
- สุรัชย์ เทียนขาว. (2565). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน. *The Journal of Sirindhornparithat*, 23(1), 304-315.
- อดิگانต์ ทองมาก, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, บุญมี เณรยอด. (2566). การพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(6), 160-175.
- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (3rd ed.). Prentice Hall Inc.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. Harper & Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Senge, P. (2006). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization* (2nd ed.). Doubleday/Currency.
- Seyfarth, J. T. (1999). *The principal: New leadership for new challenges*. Prentice Hall.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper and Row.